

GONDOLATOK A SZÁMÍTÓGÉP HASZNÁLATÁNAK ISKOLAI OKTATÁSÁRÓL

ARATÓ CSONGOR

A zért, mert ma már mindenki autót használ, a gyerekeknek ugyanúgy meg kell tanulni jární. Sajnálatra méltó az a fiatal, akit mindenhova autóval vittek, és emiatt képtelen hosszabb távon gyalogolni.

Egyes népeknél (pl. a moldvai csángóknál is) az a szokás, hogy – miközben az anya gyakran munka közben is magával hordozza a gyermekét – a csecsemőket olyan szoros pólyában tartják, hogy sem a kezük, sem a lábuk nem mozoghat. Antropológusok megvizsgálták, hogy hátrányt szenvednek-e ezek a gyermekek a fejlődésben? Az várható volt, hogy a kapcsolatteremtésben fejlettek, hiszen egész nap körülöttük van a család többi tagja. De meglepetésükre azt is tapasztalták, hogy ezek a gyerekek ugyanúgy megtanulnak jární, amikor eljön az ideje. Ugyanakkor ismert, hogy a túl korán erőltetett felállás a gyengébb csontozat deformálódását eredményezheti. És elgondolhatjuk, hogyan szocializálódik a járókában állandóan magára hagyott csecsemő...

Óhatatlanul ez jutott eszembe, amikor meghallottam, hogy az egyik általános iskolában első osztályos gyere-

keknek tanítják a számítógép használatát.

NEM LEHET ELÉG KORÁN ELKEZDENI?

Tudom, hogy bámulatos eredményeket lehet elérni az igen fiatal korban kezdett képzéssel. Japánban például már három éves kortól játszanak gyerekek hegedűn; itthon is láttam már óvodáskorú motorversenyzőket. Nem akarom értékelni ezeket a próbálkozásokat (tudomásom szerint a világot nem árasztották el a japán hegedűművészek), de higgyük el, a számítógép nem ér meg ennyit! Ugyanis *a számítógép felhasználói szinten nem tudomány és nem művészet, hanem egy alkalmazott technika*. Olyan, mint az autózvezetés, vagy a mobiltelefon kezelése. Ebben a korban számítógép-használatot oktatni annyi, mintha olyan eszközök használatát tanítanánk meg, melyek egyébként felnőttkorban néhány hét alatt elsajátíthatók – akkor, ha az illető egyébként képes tanulni, logikusan gondolkodni, és képes a koordinált mozgásra. Ezeket a képességeket viszont gyerekkorban kell fejleszteni, és ennek eszköze nem a számítógép, hanem az olvasás, a fogalmazás, a versmondás, a színjátszás, a rajzolás, az agyagozás, a kézművesség, a zene, a tánc, a torna, és nem utolsósorban az önálló gondolkodást, cselekvést igénylő, a többi gyerekekkel közösen élvezett *játék!* Ezek helyett órákat eltölteni magányosan egy monitor előtt, egérrel menüpontokra kattogtatni, véleményem szerint kifejezetten káros.

KORSZELLEM: „MA MÁR MINDENKI SZÁMÍTÓGÉPET HASZNÁL”

Ne dőljünk be neki! Azért, mert ma már mindenki autót használ, a gyerekeknek ugyanúgy meg kell tanulni járni. Sajnálatra méltó az a fiatal, akit mindenhova autóval vittek, és emiatt képtelen hosszabb távon gyalogolni.

NEM LESZ TÚL KÉSŐ MEGISMERKEDNI A SZÁMÍTÓGÉPPEL?

Családi-baráti körben négy példát tudok arra, hogy valaki 60–70 éves korban ült először számítógéphez: azóta egyikük a levelezését bonyolítja, a másik könyvet ír, a harmadik újságot szerkeszt(!) számítógéppel, a negyedik pedig azóta az összes munkáját gép segítségével végzi. Közös tulajdonságuk, hogy minden újra nyitott a gondolkodásuk, és nem szégyellnek tanulni. Jó elemi iskolába járhattak!

MILYEN ÉLETKORBAN LEGYEN A TANANYAG RÉSE A SZÁMÍTÓGÉP HASZNÁLATA?

A számítógép használata természetesen ma már alapkövetelmény egy érettségizett fiatalnál. Ennek megfelelően *a középiskolai évek során tartom időszervezőnek a számítógép kezelésének elsajátítását.* Ha nyitott szívű és érdeklődő a diák, néhány hónap alatt többet tud a szoftverek rejtelmeiről, mint a tanár. Jómagam tizenegy éve oktatok műszaki informatikus-hallgatókat, és számtalanszor tapasztalom, hogy nem a számítógép használata okoz problémát – ha ilyen téren fönnakadás van, az könnyen és gyorsan megoldható, álta-

lánban nem is a tanár, hanem egy másik diák segíti ki a bajbajutottat –, jóval nagyobb gond az, hogy a problémák megközelítéskor a diákokból gyakran hiányzik az önálló gondolkodás képessége.

A SZÁMÍTÓGÉP ELUTASÍTÁSA?

Mielőtt valaki elfogultsággal vádolna, elmondom, hogy 1982-ben egy ma már muzeális számítógéppel ismerkedtem meg először, és azóta számítógéppel végzett műszaki fejlesztéssel foglalkozom. (Jellemző, hogy az akkor tanult programozási nyelv ma már ugyanúgy eltűnt, mint ahogy a ma használatos szoftvereknek is rövidesen a „süllyesztőben” a helyük.) Nem tudom, hogy a mai kisiskolások érettségi táján milyen számítógépet fognak használni, de egy dologban biztos vagyok! Nem olyat, amilyeneken most tanulnak.

Még egy aranyos történet: Amikor én voltam annyi idős, mint ezek a gyerekek most, speciális matematikaoktatás keretén belül tanították nekünk a kettes számrendszert („mert a számítógép a kettes számrendszer alapján működik, mire mi nagyok leszünk, ezt mindenkinek tudni kell...”). Mára az életem elválaszthatatlan részévé vált a számítógép, mindent gépen csinálók: az összes munkám, a rajzok, a térképek, az újságok, a szövegek, a zene, amit hallgatok, a fényképeim, amiket készítek – mind számítógépen vannak. Levélírás helyett e-mailezek, és ezeket a sorokat is billentyűzetten írom – papí-

ron talán már nem is tudnék fogalmazni. Ráadásul ezt helyesnek, jónak is tartom. *Neumann János* találmányának köszönhetően nap mint nap csodálatos élményekben van részem, mint ahogy a technika fejlődése az élet más területein is hihetetlenül könnyebbé tette az életünket: ma már nem kell fát hasogatni, ha ebédet akarunk főzni, és nem a patakra járunk mosni. De hét-

végeken a gyerekeimet az erdőbe viszem sétálni, és tábortűzön sütjük meg a húst, mert nem a mosógép és a gáztűzhely használata jelenti azt a tudást és élményt, amit át akarok nekik adni. Otthon pedig a családban most szabadultunk meg a harmadik számítógéptől, mert nem akarom, hogy a lányom vasárnap kirándulás helyett inkább a gép elé üljön.

*

